

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr.

Wilno, dnia 4 kwietnia 1935 r.

1260.—

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kronika.

Dział. Str.

1. Sprawa nowego posunięcia litewskiego odnośnie suwerenności w Kłajpedzie.—

I. 1.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

2. Nowe antyniemieckie demonstracje studentów.—
3. Sprawa zbiorowych wycieczek.—
4. Dokoła dorocznego zebrania aeroklubu litewskiego.—
5. Sprawa pożyczki wewnętrznej.—

III. "
" "
" "
" "

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

Kronika.

6. Pismo żydowskie w jęz. litewskim.—

IV. 2.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

Kronika.

7. Umotywowany wyrok w sprawie hitlerowców.—
8. Zagraniczne echa wyroku kowieńskiego.—
9. Pamiętnik pastora Sassa.—

VII. "
" "
" "

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

Kronika.

10. Dane o harcerstwie litewskim w Wileńszczyźnie.—
11. Pismo Tymcz. Komitetu do Kuratorjum w sprawie stanu szkoły w Piworach.—
12. Wizytacja gimnazjów litewskich.—
13. Walne zebranie lit. T-wa św. Zyty.—

VIII. "
" "
" "
" "

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Sprawa nowego posunięcia litewskiego odnośnie suwerenności w Kłajpedzie. /IV.1935/: Niemieckie biuro informacyjne donosi z Londynu: Pisma podają, że rząd litewski przygotowuje jakoby nowy krok w stosunku do Kłajpedy.

W nadziei na poparcie Francji i ZSRR rząd litewski zamierza zwrócić się do Ligi Narodów o uznanie pełnej suwerenności Litwy w Kłajpedzie. Prezydent Smetona zaakceptował odnośny wniosek rządu. Rząd litewski uważa sprawę Kłajpedy za wewnętrzne zagadnienie, do którego nie powinno wtrącać się inne państwa.

Wyjaśnienie Simona w Izbie Gmin nie wywarło w Kownie wrażenia. Rząd litewski prowadzi energiczną litwinizację Kraju Kłajpedzkiego, aby usunąć ślady 500-letnich wpływów niemieckich. Praca gubernatora mają być rozszerzone.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ

I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Nowe antyniemieckie demonstracje studentów. Prasa kowieńska /z 2.IV.1935/: 1 kwietnia przed lokalem redakcji "10 Centu" zebrała się grupa studentów, składająca się przeszło ze stu osób. Część studentów wtargnęła do lokalu redakcyjnego i zażądała od redaktora, aby odwołał opublikowaną w swym piśmie wiadomość, że studenci, którzy urządzili demonstrację przeciw Niemcom, zamierzali wytluc szyby w niemieckiej księgarni i innym niemieckim sklepie.

Awanturze, jaka została wszczęta w redakcji, położyła kres policja. Kilku studentów aresztowano za stawianie oporu policji. Po przesłuchaniu zostali oni zwolnieni.

Niemieckie biuro informacyjne donosi z Kowna, iż pochód złożony z 2 tys. studentów usiłował demonstrować 2 kwietnia przed gmachem poselstwa niemieckiego, do czego policja nie dopuściła. Studenci powrócili wobec tego do gmachu uniwersytetu i odbyli tam wiec, na którym żądano dymisji ministra Spraw Wewn. i naczelnika policji m.Kowna.-

Sprawa z biorowych wycieczek. Prasa kowieńska /z 2.IV.1935/: M-stwo S.Wewn. postanowiło uregulować kwestję wycieczek, gdyż w czasie ostatnim nabrały one masowego charakteru i zaczęły stawać się objektem czysto handlowych transakcyj. Ustalono, że niektórzy wycieczkowcy udają się zagranicę w interesach handlowych i wywożą przytem znaczne sumy pieniężne.

W przyszłości będzie wolno urządzać wycieczki jedynie organizacjom, mającym charakter kulturalny, mianowicie: akademickim, szkolnym, sportowym, religijnym i in. niemającym celów handlowych.

Pozatem w skład wycieczek będą mogli wchodzić jedynie rzeczywiści członkowie organizacyj. Ani osobom prywatnym, ani organizacjom innego typu wizy zbiorowe nie będą wydawane.

Rozporządzenie M-stwa S.Wewn. nabiera w tych dniach mocy. Ci, którzy już otrzymali wizę zbiorową, mogą jeszcze ją wykorzystać. Do koła dorocznego zebrania aeroklubu litewskiego. Prasa kowieńska /z 2.IV.1935/: Nowoobраниy prezes aeroklubu prof. Zemaitis wygłosił na dorocznym zebraniu klubu przemówienie, z którego wynikało, iż klub będzie nadal rozwijał swą działalność na terenie właściwego lotnictwa i szybownictwa. Zarząd klubu będzie zabiegał o podniesienie eskadry cywilnej pod względem technicznym, zwiększenie liczby samolotów i zorganizowanie lotów do krajów bałtyckich. Te loty będą pierwszymi wyprawami litewskiej eskadry cywilnej zagranicę.

Zostaną podjęte rokowania z M.S.Wewn. w sprawie przewożenia korespondencji do ważniejszych miejscowości Litwy. Zarząd rozważa również kwestję komunikacji lotniczej między czterema stolicami bałtyckimi.-

Sprawa pożyczki wewnętrznej. Prasa kowieńska /z 2.IV.1935/: W całym kraju rozpoczęto rozpowszechnianie obligacyj pożyczki wewnętrznej. W Kownie pierwszego dnia emisji nabył "Lietukis" dla swych pracowników obligacyj na sumę 25.000 litów.

Gabinet Ministrów uchwalił, że od dn.1 kwietnia powinni nabywać obligacje pożyczki wewnętrznej: 1/pracownicy instytucyj oraz przedsiębiorstw rządowych /wojskowych i cywilnych/, 2/pracownicy samorządów, 3/pracownicy instytucyj, otrzymujących zapomogi

ze skarbu Państwa, 4/pracownicy instytucyj, kapitały, 5/pracownicy "Lietukisa" i "Pienocentrasa".

Bony pożyczkowe należy nabyć na sumę równą 1/2 pensji brutto za marzec.

Instytucje, które nakładają na swych pracowników obowiązek nabycia bonów, powinny im wydać na ten cel specjalne zaliczki, spłacane ratami do końca roku.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

P i s m o ż y d o w s k i e w j ę z . l i t e w s k i m .Prasa kowieńska /z 1.IV.1935/:"Idisze Stimme" wzywa społeczeństwo żydowskie do popierania dziennika żydowskiego w języku litewskim "Apžwalga", którego pierwszy numer wyjdzie dn.8 kwietnia.

Pismo wydaje Związek Żydów b. ochotników armji litewskiej.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

U m o t y w o w a n y w y r o k w s p r a w i e h i t l e - r o w c ó w k ł a j p e d z k i c h .Radjo Kowieńskie /z 3.IV.1935/:W dniu 2 kwietnia Sąd Wojskowy w Kownie ogłosił ostateczny wyrok w sprawie hitlerowców. Oskarżonym pozostawiono prawo zgłosić apelację do dnia 17 kwietnia. O ile do tego czasu nikt ze skazanych nie zwróci się do Trybunału Najwyższego, wyrok się uprawomocni.-

Z a g r a n i c z n e e c h a w y r o k u k o w i e ń s k i e - g o .Radjo Kowieńskie /z 3.IV.1935/:Jak podaje "L.Keleivis",prasa całego świata stanęła w związku z wyrokiem kowieńskim po stronie Litwy, potępiając stanowczo wtrącanie się hitlerowców do spraw wewnętrznych Państwa Litewskiego. Szczególnie przychylnie odzywa się o Litwie prasa czechosłowacka. Pozatem przychylnie odzywa się francuskie pismo "Le Temps", szwajcarski "Journal de Genève", łotewska "Brihva Zeme" i t.d.

P a m i ę t n i k p a s t o r a S a s s a .Radjo Kowieńskie /z 3.IV.1935/:Jak podaje "Rytas", skazany wraz z innymi hitlerowiec pastor Sass zaczął obecnie pisać w więzieniu pamiętnik. Jednocześnie uczy się on języka litewskiego.-

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

K r o n i k a .

D a n e o h a r c e r s t w i e l i t e w s k i e m w W i - l e ń s z c z y ń n i e ."Vilniaus Rytojus" Nr.27 /IV.1935/:Począwszy od roku ubiegłego harcerstwo litewskie w Wileńszczyźnie znacznie się skurczyło. Spowodu braku kierownictwa przerwali mianowicie swą działalność harcerze-rzemieślnicy. Zlikwidowani zostali harcerze-studenci. Pozostali tylko harcerze-gimnaziści.Od stycznia r.b. odbyło się 5 ogólnych zebrań harcerskich, na których wygłaszano różne referaty i 32 zbiórki zastępów.-

P i s m o T y m c z . K o m i t e t u d o K u r a t o r j u m w s p r a w i e s t a n u s z k o ł y w P i w o r a c h . "Vil.Rytojus" Nr.27 /IV.1935/:Tymcz.Komitet Litewski w Wilnie wystosował do Kuratorjum Szkolnego Okręgu Wileńskiego pismo, w którym obszernie wyłożył bolączki wsi Piwory odnośnie szkoły i nauczyciela, który nie zna dostatecznie języka litewskiego. W piśmie tem Komitet prosi o uwzględnienie podań ludności litewskiej i zezwolenie jej na naukę dzieci w języku ojczystym.-

W i z y t a c j a g i m n a z j ó w l i t e w s k i c h ."Vil. Ryt." Nr.27 /IV.1935/:W ubiegłym miesiącu wizytowała gimnazjum litewskie w Święcianach i Wilnie przedstawicielka Kuratorjum Wileńskiego p.Zabielewiczówna. Jak w Święcianach, tak też w Wilnie wizytatorka żądała w klasie, by nauczyciele w jej obecności przedmioty wykładane w jęz.litewskim tłumaczyli uczniom po polsku. Pozaatem w jednej z klas podczas lekcji matematyki /przedmiot ten wyklada się po litewsku/ wizytatorka pytała uczniów po polsku w ciągu półtorej lekcji, żądając przytem, by odpowiadali oni również po polsku.-

W a l n e z e b r a n i e l i t . T - w a ś w . Z y t y ."Vil. Ryt." Nr.27 /IV.1935/:31 marca odbyło się w Wilnie zebranie lit. T-wa św.Zyty. W skład nowego zarządu weszli:ks.Bielawski,ks.Raszutis, Telksnisówna, Wołoszynówna, Strakszysówna, Stefanowiczówna i Zawiszówna.-

